

Údaje z reálneho sveta podporujú použitie esenciálnych fosfolipidov pri nealkoholickom tukovom ochorení pečene

Beata Durczak, MD a Branko Popovic, MD

Prevalencia nealkoholického tukového ochorenia pečene (NAFLD) celosvetovo stúpa, rovnako ako dlhodobé riziká pre zdravie postihnutých. Popri zmenách životného štýlu a stravovania je farmakoterapia tretím pilierom liečby NAFLD. Údaje z reálneho sveta poskytujú dôkazy o vysokej hodnote základných fosfolipidov v liečbe NAFLD a dôležitosti dodržiavania počas dlhodobej liečby.

Gastroenterológovia a všeobecní lekári odporúčajú základné fosfolipidy ako doplnkovú liečbu NAFLD

RESTORE bol pozorovací, bezzásahový, retrospektívny prierezový prieskum, ktorý zhromažďoval údaje z reálneho sveta od vybraných skúsených gastroenterológov (GE) (n = 95) a všeobecných lekárov (GP) (n = 115) v Poľsku [1]. Hlavným cieľom prieskumu.

Najväčšiu sťažnosť - nadúvanie zaznamenali ako hlavný príznak NAFLD tak GE, ako aj všeobecní lekári v rovnakej miere. Gastroenterológovia však priradili k diagnóze NAFLD aj menej zjavné príznaky, ako je abdominálny diskomfort, ospalosť, únava alebo nedostatok energie. Na porovnanie, bolesť brucha/nepohodlie a dyspepsia boli príznaky najčastejšie zaznamenané všeobecnými lekármi. 89% pacientov hlásilo príznaky a 11% nehlásilo žiadne. To demonštruje, že NAFLD nie je tiché/asymptomatické ochorenie, keďže GE/GP aj pacienti hlásia mnohé nešpecifické symptómy.

Čo sa týka liečby, GE a GP odporučili zmenu stravy, zmenu životného štýlu a/alebo podpornú farmakologickú liečbu. Tri najdôležitejšie kritériá pre výber farmakoterapie boli účinnosť, znášanlivosť a zlepšenie kvality života. Väčšina GE (92%) a všeobecných lekárov (98%) odporúčala esenciálne fosfolipidy (EPL) a hodnotila ich najvyššie z hľadiska znášanlivosti (Tab. 1). Pokiaľ ide o zlepšenie kvality života, EPL boli najvyššie hodnotené GE aj všeobecnými lekármi. Ďalšími často odporúčanými produktmi boli kyselina ursodeoxycholová, timonacid (tioprolín, kyselina 1,3-tiazolidín-4-karboxylová), silibinín/silymarín a ornitín plus cholín (Obr. 1).

Tab. 1. Poradie GE a GP znášanlivosti piatich najlepších farmakologických intervencií predpísaných pre NAFLD [1]

Liečba	Priemerné skóre v poradí ^a	
	GE (n = 95)	GP (n = 115)
Esenciálne fosfolipidy	4,5	4,6
Silibinín/Silymarín	4,4	4,4
Timonacik	4,4	4,3
Ornitín + Cholín	4,3	4,2
Kyselina ursodeoxycholová	4,1	3,6

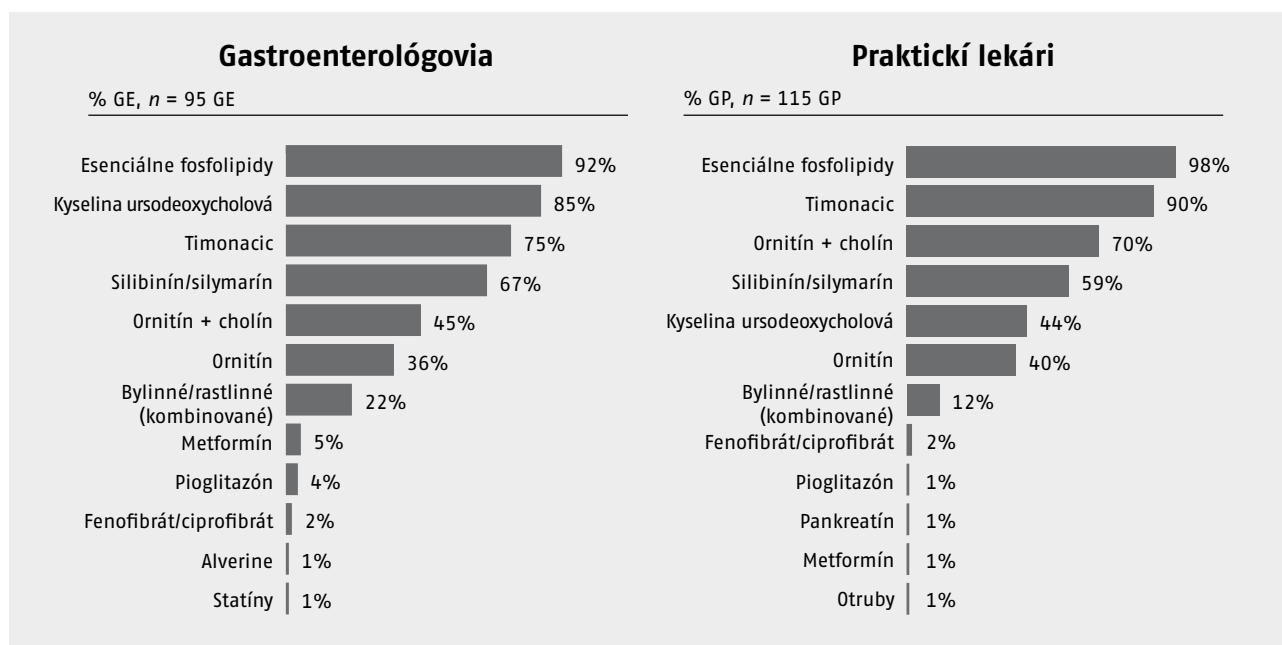
^a Lekári hodnotili každú liečbu pomocou stupnice od 1 (vôbec netolerovaná) po 5 (extrémne dobre tolerovaná).

Zo záznamov pacientov (n = 302) boli štyri najčastejšie odporúčané liečby (% pacientov): esenciálne fosfolipidy (17%), timonacik (8%), silibinín/silymarín (6%) a kyselina ursodeoxycholová (5%). Stojí za zmienku, že dôležitý symptóm „nedostatok energie“ sa zmiernil u 79% pacientov s esenciálnou fosfolipidovou liečbou v porovnaní s 51% pacientov, ktorí dostávali timonacik (p = 0,05, Chí-kvadrát test).

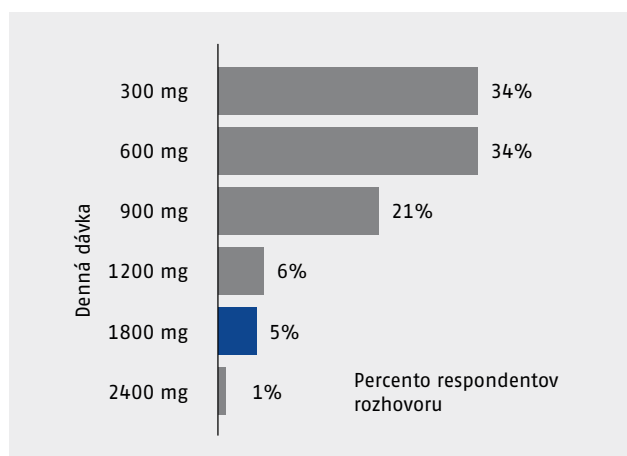
Pacienti majú úžitok z rád na podporu adherencie

V dotazníkovom rozhovore so 400 pacientmi, ktorí užívali EPL (Essentiale®) aspoň jeden mesiac, sa pacientov pýtali na účinnosť a spokojnosť s liečbou [2]. Takmer štvrtina z nich (23%) užívala EPL v dôsledku toho, že ich ochorenie diagnostikoval lekár.

Táto skupina pacientov používala produkt pravidelnejšie (88% každý deň) ako tí, ktorí užívali EPL z vlastnej iniciatívy (77% každý deň). Za zmienku stojí, že len 5% opýtaných užívalo

Obr. 1. Farmakologická liečba NAFLD najčastejšie predpisovaná gastroenterológmi (GE) a všeobecnými lekármi (GP) v Poľsku [1] Keďže NAFLD je chronické ochorenie, 59% GE a 62% všeobecných lekárov odporúčalo dlhodobú liečbu.

Obr. 2. Percento respondentov užívajúcich stanovené denné dávky esenciálnych fosfolipidov (v deň ich príjmu). Mieri respondentov sú uvedené ako % (n = 400) [2]

odporúčanú dennú dávku 1800 mg esenciálnych fosfolipidov (obr. 2).

Všetci respondenti hodnotili svoje skúsenosti s liekom ako dobré alebo veľmi dobré. Najvyššia spokojnosť s výsledkami liečby, ako je zmiernenie symptómov, bola zaznamenaná u tých pacientov, ktorí užívali odporúčanú dávku EPL.

Lekárnici zohrávajú dôležitú úlohu z hľadiska potrebnej dlhodobej hepatoprotektívnej liečby a výberu liekov obsahujúcich EPL vo variabilných dávkach. Rady v lekárni by mali nielen zdôrazňovať dôležitosť pravidelného príjmu, ale by mali kontrolovať aj správnu dávku.

Zhrnutie

V porovnaní s inými dôležitými hepatoprotektívmi lekári v Poľsku hodnotia esenciálne fosfolipidy ako najlepšiu možnosť

liečby NAFLD, najmä z hľadiska znášanlivosti, účinnosti a zlepšenia kvality života. Pacienti získajú osobitný úžitok, ak svoje lieky užívajú dlhodobo a v odporúčanom dávkovaní.

Literatúra

- Hartleb M, Mastalerz-Migas A, Kowalski P, Okopień B, Popovic B, Proga K and Cywińska-Durczak B Healthcare practitioners' diagnostic and treatment practice patterns of non-alcoholic fatty liver disease in Poland: a cross-sectional survey. 2021. Eur J Gastroenterol Hepatol. doi: 10.1097/MEG.0000000000002288
- Kowalski P, Proga K, Cichy W Practice of hepatoprotective self-medication, with Essentiale use as an example – assessment of treatment efficacy and satisfaction. 2021. Świat Medycyny, Farmacji 42

Konflikt záujmov: B. Cywińska-Durczak a B. Popovic sú zamestnancami spoločnosti Sanofi.

Zverejnenie: Medicínsky text a publikácia financované spoločnosťou Sanofi.

Informácie o rukopise

Predložené dňa: 23.11.2021

Prijaté dňa: 19.05.2022

Zverejnené dňa: 13.06.2022